

Unika teckenspråksprogram för hörande

Vänersborg har lång och imponerande tradition av teckenspråkiga barn. Här finns sedan över 100 år en av landets sex grundskolor för döva barn, Vänerskolan. Dessutom, sedan över 10 år, Sveriges enda gymnasieskola med teckenspråksutbildningar på hög nivå.

På Birger Sjöberggymnasiet finns sedan år 1995 samhällsvetenskapsprogrammet och från år 2000 finns även omvårdnadsprogrammet med lokal inriktning teckenspråk. Båda utbildningarna är riksrekryterande - de enda i Sverige med denna inriktning!

– På samhällsvetenskapsprogrammet läser eleverna 700 poäng att jämföras med hela den treåriga utbildningen som är 2500 poäng. På Omvårdnadsprogrammet läser eleverna 500 poäng, säger Maria Thulin, verksamhetsledare.

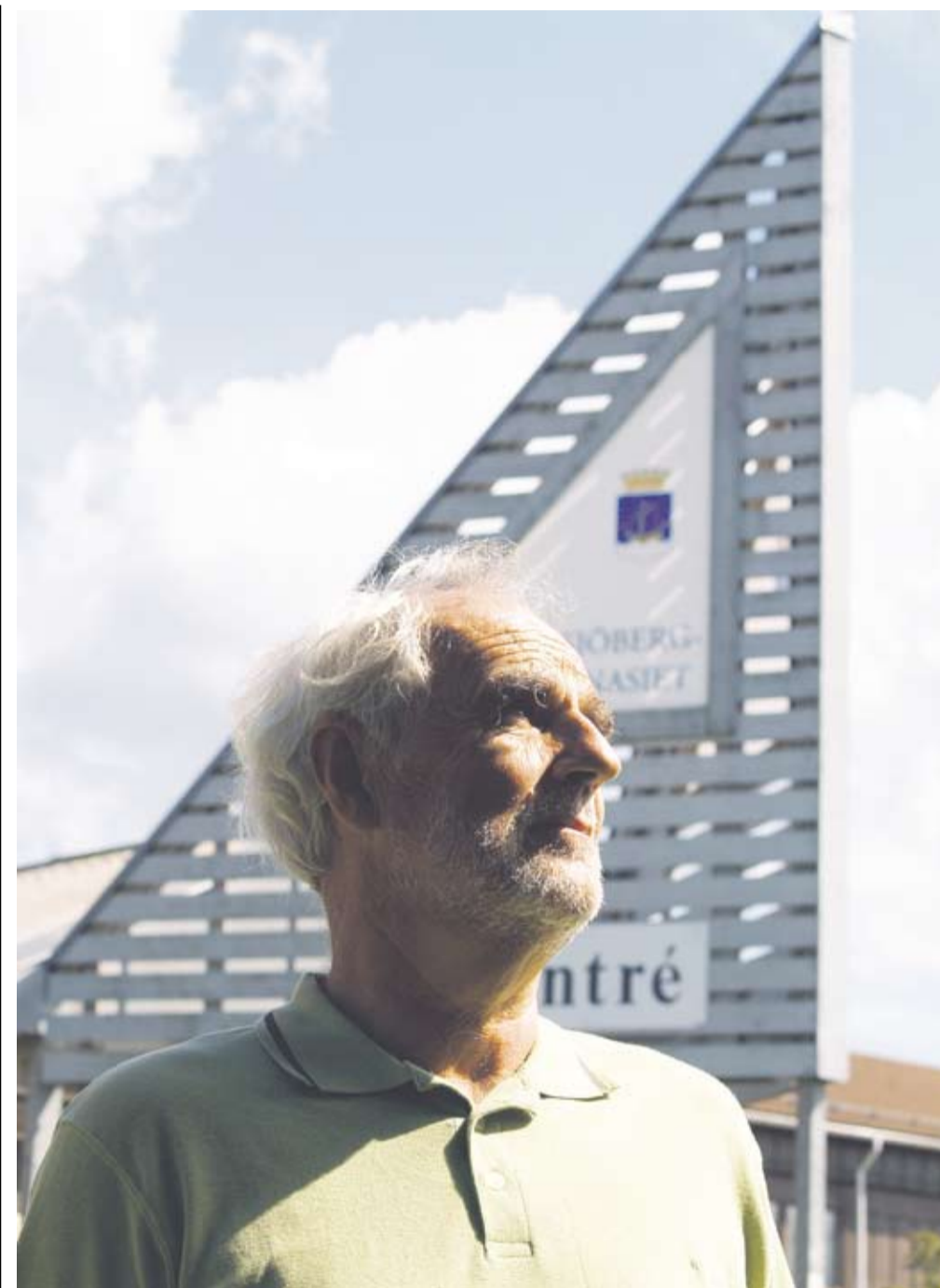
”Oavsett vilket yrke eleverna satsar på i framtiden, så är teckenspråkskunskap en merit.”

En merit för livet

Idag räknar man med att det i Sverige finns ungefär 30 000 teckenspråksanvändare, alltså människor som behöver använda teckenspråk i sin dagliga kommunikation. Eleverna som söker till Birger Sjöberggymnasiet teckenspråksprogram har olika skäl. En del har en döv familjemedlem, andra har döva kompisar, vissa vill jobba som tolk och åter andra tycker det är spännande.

– Jag brukar säga så här: oavsett vilket yrke eleverna satsar på i framtiden, så är teckenspråkskunskap – de dövas officiella modersmål med egen grammatik – en merit. Något att tänka på.

I höst kommer en av teckenspråkslärarna på Birger Sjöberggymnasiet att medverka i Skolverkets utformning av nya kursplaner i ämnet.

Tomas Björkman, har stannat på Birger Sjöberggymnasiet i 40 år på grund av trevliga kollegor och elever.

Tomas – en profil i 40 år

”Det är härligt att jobba här”

En augustidag 1969 öppnade nybyggda Birger Sjöberggymnasiet sina portar för sina första elever. Samma dag, samma port, tog Västerviksbon Tomas Björkman sina första nervösa steg som nyutexaminerad lärare. Hans första dag på jobbet. I höst fyller Birger Sjöberggymnasiet 40 år. Tomas, idag rektor, har stannat kvar och diftongerna i östgötedialekten har slipats ner betydligt.

– Varför har du stannat på samma skola i 40 år, Tomas?

– Jag har trivts med kollegor och alla elever. Det är härligt att jobba här. Ambitionsnivå har alltid varit hög och det har verkligen känts som om vi utträttat saker här. Eleverna har många gånger uppvisat en mycket hög nivå.

– När Birger Sjöberggymnasiet invigdes skedde det i samband med en omfattande reform inom gymnasieskolan?

– Gymnasieskolan förvandlades under tidigt 70-tal från en urvalsskola med hög akademisk profil till att inkludera alla, även yrkesskolorna. Det var en stor omställning och mycket spännande. Vi ville överbygga tidigare starka motsättningar mellan real- och folkskoleele-

ver. Ungdomar från alla klasser skulle träffas. Det var egentligen starten på det livslånga lärandet.

– Idag är diskussionen en annan?

– Ja, men också av förklarliga skäl. En tredjedel av alla gymnasieelever i Sverige klarar inte gymnasiet på de tre åren. Något måste göras. Tack och lov har vi inte den situationen i Vänersborg. Vi har faktiskt blivit prisade, såväl skola som lärare, för vårt framsynta arbete. Vi har haft åtskilliga studiebesök under åren.

– Hur skiljer sig dagens elever från 70-talets?

– Ha, ha. Här ska man vara försiktig med att generalisera och kategorisera grupper av unga människor ... men kanske kan man ändå säga att dagens elever är mer utåtriktade, kritiska och mer självständiga. Framför allt är ungdomskulturen mycket starkare idag. Vi pratar mycket värdegrund i dagens gymnasieskola – den var redan självklar när eleverna kom till Birger Sjöberggymnasiet 1969.

– Vad är det två största förändringarna det senaste decenniet, tycker du?

– Dels alla friskolor som ökat konkurrensen och bidragit till att vi tvingats ifrågasätta

vår skola och öka profileringen. Förr var antalet elever endast beroende av storleken på ungdomsskolorna och konjunkturen. Vid högkonjunktur fick vi färre elever, dessa ungdomsjobb finns inte idag. Sedan har katederundervisning minskat kraftigt till förmån för temaundervisning, gruppdiskussioner och helhetsgrepp i undervisningen. Även om katederundervisning idag är underskattad så gillar jag diskussionerna med ungdomarna. Där har vi nog också källan till varför jag stannat kvar – det är mycket berikande och uppfriskande att jobba med unga människor.

– Hur känns det att din tidigare elev, Lena Hansson, idag är din chef som försterektor?

– Mycket bra. Det visar att vi inte gjort bort oss.

”Det är en skön stämning på skolan”

Det är som High School Musical. Typ. Gymnasietiden är kanske den mest spännande och utvecklande tiden i sitt liv. Allt är möjligt. – Vi finns till för att skapa en trygg, rolig och härlig gymnasietid på skolan, säger Emir Bosno och Katarina Arveklef, Birger Sjöberggymnasiet elevhandledare.

Det är en unik satsning. Birger Sjöberggymnasiet har de senaste åren anställt två perso-

ner på heltid för att skapa en skön atmosfär på skolan, ordna elevaktiviteter och vara en vuxen (utöver lärarna) att kunna prata med. – Vi finns för elevernas skull. Vi ska vara tillgängliga, lätta att snacka med, lösa konflikter och stödja elevernas egna initiativ, säger Katarina.

Skapa goda attityder

Sedan Emir och Katarina började för två år sedan har 7-8 elevföreningar startats, skolan ordnar brännbolls- och fotbollsturneringar

och alla nya elever ges en teambildande introduktionsdag för att lära känna varandra i klasserna.

– Vi har fria händer att skapa våra egna tjänster och känner att vi har fullt förtroende från skolledningen och ett mycket gott samarbete med lärarna. Jag har aldrig upplevt ett sådant positivt gensvar på mitt arbete någon annan stans. En viktig uppgift är att arrangera arbets- och värderingsövningar för att öka tryggheten och gemenskapen på skolan.

Finns på elevhemmen

I höst planerar de att arrangera ett Skol-SM i någon idrott. Emir är aktiv i Svenska skolidrottsförbundet. Utöver arbetet på gymnasiet tillbringar de båda eftermiddagarna på skolans elevhem där ett 20-tal elever som går på program med riksintag bor.

– Det är viktigt att kunna stödja de 16- och 17-åringar som flyttar långt hemifrån. Det är en trygghet både för dem och deras föräldrar, säger Emir.

Kul med gymnasiet. Den årliga brännbollsturneringen mellan klasserna innehåller mycket prestige, skratt och kämpaglöd. Foto: Katarina Arveklef.

Visst är det spännande med teknik

Birger Sjöberggymnasiet är ett teknikcollege och ett föredöme genom att erbjuda tekniska gymnasieutbildningar av mycket hög kvalitet. – Vi är det goda exemplet som får mycket studiebesök från andra skolor, säger rektor Lena Hansson, med illa dold stolthet.

Birger Sjöberggymnasiet var först i Fyrbodal med att bli certifierad som Teknikcollege hösten 2007.

Teknikcollege är en kvalitetsstämpel som visar att flera kommuner och utbildningsanordnare tillsammans med industrin i en region utvecklar utbildningar utifrån de krav industrin ställer. Utbildningsanordnare som har blivit godkända som Teknikcollege erbjuder utbildningar som attraherar ungdomar och vuxna samtidigt som befintliga resurser utnyttjas så effektivt som möjligt.

– Det garanterar också att vi har mycket kompetenta lärare. De vidareutbildar sig kontinuerligt och behåller den höga kompetens och kvalitetskrav som ett Teknikcollege kräver. Lärare på Teknikcollege i regionen träffas också regelbundet för att utbyta erfarenheter.

Tåll att granskas

Företagen har en nyckelroll i Teknikcollege. De är aktiva både när det gäller utbildningarnas inriktning, utformning och i den löpande verksamheten genom att tillhandahålla praktikplatser med mera. På så sätt skapas utbildningar som har en koppling till den regionala och lokala industristrukturen och de behov som finns.

– Det här är bra för eleverna, skolan och näringslivet. Vi är en resurs för företagen i regionen. Eftersom vi har ett nära samarbete kan vi snabbt ställa upp på varandras behov. Vi välkomnar också att fler än Skolinspektionen granskar våra utbildningar.

Undervisning i projektform

I dialog med företagen kan utbildningarna anpassas till arbetslivets krav. Att utbilda anställningsbara elever är viktigt.

– Företagen ser till fler kriterier än enbart betygen när de nyanställer. Pålåtliggare är sådant. Ett annat är förmågan att samarbeta, eftersom mycket utvecklingsarbete inom teknikbranschen sker i projektform med många inblandade. Det har vi tagit fasta på och erbjuder mycket undervisning i grupp- och projektform, förklarar Lena.

På Birger Sjöberggymnasiet ingår såväl Industri-, Teknik- och Elprogrammen i Teknikcollege.

